

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/100/2020
Identifikačné číslo spisu:	3110212015
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3110212015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Poľovnícky klub „Kulháň“, so sídlom v Topoľčanoch, Dopravná 2069/1, IČO: 31 202 594, zastúpeného JUDr. Jánom Legerským, advokátom v Trenčíne, Nám. Sv. Anny 25, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Dobrovičova 12, IČO: 00 156 621, o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19C/96/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. decembra 2019 sp. zn. 19Co/226/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 19C/96/2010-704 z 28. júna 2018 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody z titulu ušlého zisku za poľovný rok 2008/2009 v sume 13 278 eur, za poľovný rok 2009/2010 v sume 13 278 eur a za poľovný rok 2011/2012 v sume 23 352 eur s príslušenstvom. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Výslovil, že štát má proti žalobcovi nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca sa žalobným návrhom domáhal náhrady škody sumou zhora. Zároveň sa domáhal náhrady škody vo výške 69 707 eur z titulu ušlého zisku za rok 2000-2007 z dôvodu nedoručenia rozhodnutia o vyhradení si práva poľovníctva z 3. februára 2000. Rozsudkom č. k. 19C/96/2010-597 z 8. júla 2014 súd prvej inštancie rozhodol medzitýmnym rozsudkom tak, že v konaní, ktoré sa týkalo schvaľovania nájomnej zmluvy uzavretej 29. apríla 2008 medzi žalobcom a Lesmi Slovenskej republiky, š. p. ohľadne výkonu práva poľovníctva, došlo k zbytočným prieťahom a žalobu o zaplatenie 69 707 eur s príslušenstvom (v ktorej časti mal tento rozsudok povahu čiastočného rozsudku) zamietol. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. júna 2016, sp. zn. 19Co/769/2014 zrušil výrok majúci povahu medzitýmneho rozsudku a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie;

odmietol tiež odvolanie žalovanej proti čiastočnému rozsudku vo veci.

3. Právne vec posúdil (súd prvej inštancie) v súlade s ustanoveniami § 3 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 12 ods. 1 a 3, § 16 ods. 2 a § 80 ods. 3 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“) a § 14 ods. 2, § 16 ods. 1 a 2 a § 18 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov účinného do 31. augusta 2009 (ďalej len „zákon č. 23/1962 Zb.“). Vecne dôvodil tým, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to príčinnú súvislosť medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva a tvrdenou škodou (vznikom škody). Podľa skutkových tvrdení žalobcu mu mala žalovaná spôsobiť škodu vo forme ušlého zisku, vyčísleného znaleckým posudkom a definovaného ako rozdiel medzi nákladmi a tržbami pri obhospodarovaní poľovného revíru Dubiská, spôsobenej nesprávnym úradným postupom a to konkrétne tým, že správny orgán nerozhodol v zákonom stanovenej lehote o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva a teda z dôvodu nečinnosti správneho orgánu žalobca nemohol vykonávať právo poľovníctva (§ 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb.).

4. Súd prvej inštancie následne uviedol, že predpokladom na to, aby žalobca mohol dosahovať zisk z výkonu práva poľovníctva, bolo schválenie zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva. Až na základe schválenej zmluvy, ktorá týmto schválením nadobúda platnosť, by žalobca bol schopný dosahovať zisk, teda vykonávať právo poľovníctva (§ 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Z. z.). V nadväznosti na uvedené konštatoval, že správne konanie sa skončilo vydaním rozhodnutia Okresného úradu Bánovce nad Bebravou, pozemkový a lesný odbor č. j. U. zo 7. októbra 2015, ktorým zmluva o nájme výkonu práva poľovníctva nebola schválená. Odvolanie žalobcu proti predmetnému rozhodnutiu bolo zamietnuté rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov č. j. U. z 10. marca 2016 a napadnuté rozhodnutie potvrdené s právoplatnosťou od 16. marca 2016. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca správnu žalobu, ktorá ale bola Krajským súdom v Trenčíne (rozsudkom č. k. 11S/117/2016-134 zo 16. mája 2017) zamietnutá. Dodal, že v rámci správneho práva platí zásada judikovaná aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo 176/2013, 5Cdo 274/2007 o prezumpcii správnosti správnych aktov (v zmysle ktorej, ak správne rozhodnutia nie sú zákonným spôsobom zmenené, opravené alebo zrušené, musia byť považované za bezchybné a záväzné). Táto zásada teda znamená, že správny akt sa považuje za bezchybný a právne správny, pokiaľ nie je rozhodnuté o opaku. Právoplatné rozhodnutie, ktoré doteraz nebolo zmenené či zrušené, sa považuje za správne a vo vzťahu k tomuto konaniu znamená, že žalobca nemohol a ani nemôže na základe zmluvy č. 5593/08-30 vykonávať právo poľovníctva, teda dosahovať zisk, nakoľko zmluva nebola schválená a nestala sa platnou. Nie je pritom relevantné, ako dlho správne orgány konali, pretože príčinou toho, že zisk z výkonu práva poľovníctva žalobca nedosahoval, nebolo to, že správne orgány nerešpektovali zákonné lehoty, ale výlučne len to, že bolo vydané rozhodnutie o neschválení zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva, ktoré je však ako právoplatné považované (pri rešpektovaní prezumpcie správnosti rozhodnutí) za bezchybné, teda pri ňom absentuje protiprávnosť ako nevyhnutný predpoklad vzniku škody. Navyše z titulu nezákonného rozhodnutia si žalobca nárok na náhradu škody neuplatnil. Skutočnosť, že správny orgán vydal meritorne rozhodnutie až po uplynutí zákonných lehôt, nemôže byť príčinou straty očakávaného zisku z budúceho výkonu práva poľovníctva, keď tieto následky vznikli výlučne ako dôsledok rozhodnutia o neschválení zmluvy. V konaní, pokiaľ by mal byť žalobca úspešný, by muselo byť preukázané, že škoda z titulu nedosiahnutia zisku by nenastala bez tvrdenej príčiny, teda bez nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v tom, že správne orgány nerešpektovali zákonné lehoty a konečné rozhodnutie vydali až po ôsmich rokoch. Zároveň podotkol, že ani prípadné pochybenia správneho orgánu spočívajúce v nedodržaní zákonných lehôt by nemali vplyv na to, že zisk z výkonu práva poľovníctva by žalobca dosahovať nemohol, pretože by tak mohol činiť iba na základe schválenej nájomnej zmluvy, ktorou ale doposiaľ nedisponuje. Napokon uzavrel, že pre nesplnenie predpokladu vzniku nároku na náhradu škody, a to príčinnej súvislosti nebol nesprávnym úradným postupom a tvrdenou škodou, sa jej vznikom, ani jej výškou následne už nezaoberal, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil právne ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalovanej, ktorá však náhradu trov nepožadovala.

5. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. decembra 2019 sp. zn. 19Co/226/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 387 ods. 1 aj 2 CSP potvrdil. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

6. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie, pričom konštatoval správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj právneho posúdenia. Odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujúce prijať iné závery. Konštatoval, že súd prvej inštancie zohľadnil všetky skutočnosti, ktoré z vykonaného dokazovania alebo z prednesov strán vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo; výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval.

7. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to príčinnú súvislosť medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou. Súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že predpokladom na to, aby žalobca mohol zisk z výkonu práva poľovníctva dosahovať, bolo schválenie zmluvy. Až na základe schválenej zmluvy, ktorá týmto schválením nadobúda platnosť, by žalobca bol schopný dosahovať zisk, teda vykonávať právo poľovníctva. Správne konanie však skončilo právoplatne rozhodnutím, ktorým predmetná zmluva nebola schválená. Právoplatné rozhodnutie, ktoré doteraz nebolo zmenené či zrušené sa považuje za správne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo 176/2013, 5Cdo 274/2007) a vo vzťahu k tomuto konaniu znamená, že žalobca nemohol na základe zmluvy č. 5593/08-30 vykonávať právo poľovníctva, teda dosahovať zisk, nakoľko zmluva schválená nebola, nestala sa platnou, a to na základe rozhodnutia správneho orgánu. Keďže žalobca nemohol právo poľovníctva vykonávať, (nakoľko správny orgán rozhodnutím, ktoré doteraz treba pokladať za bezchybné, predmetnú zmluvu neschválil), nemohol dosahovať zisk. V danom prípade nie je možné hovoriť o ušlom zisku ako o škode, nakoľko mu dosahovanie ušlého zisku nebolo umožnené v dôsledku rozhodnutia o neschválení zmluvy. V tejto súvislosti za správny považoval odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie, že nesprávny úradný postup, v dôsledku ktorého by bolo rozhodnuté o schválení/neschválení zmluvy neskôr než malo byť, by u žalobcu mohlo viesť k vzniku škody vo forme ušlého zisku len za predpokladu, že by bolo vydané pozitívne rozhodnutie, teda, že by žalobcovi bolo umožnené vykonávať právo poľovníctva, čo však nie je tento prípad, nakoľko pozitívne rozhodnutie vydané nebolo. V nadväznosti na uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodné odkloniť sa od záverov vyjadrených v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/368/2017, ktorým tú istú právnu otázku za rovnakej skutkovej situácie posúdil totožne ako súd prvej inštancie, keďže nevzhladol žiadne dôvody na zásadne odlišné rozhodnutie v druhovo identickom konaní o totožnom právnom probléme vo vzťahu k posúdeniu existencie jedného zo základných predpokladov nároku na náhradu škody a to príčinnej súvislosti a ušlého zisku. Dodal, že odlišným rozhodnutím odvolacieho súdu v skutkovo i právne zhodnej veci by došlo k porušeniu zásady právnej istoty a tým aj práva strany v spore podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov). Navyše odvolací súd ani nevzhladol dôvody na protichodné právne závery, preto za rovnakých podmienok, rovnakým spôsobom vec aj právne posúdil (čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP). Na záver dodal, že rozhodnutia odvolacieho súdu sp. z. 4Co/63/2005, 5Co/414/2016. ako aj rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 13/2006 sa týkajú iného skutkového stavu, ako bolo v danom prípade.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil právne ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods.1 a § 262 ods. 1 CSP a vecne tým, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal, lebo jej preukázateľne trovy nevznikli.

8. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej tiež len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP eventuálne z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Namietal neprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (ako aj súdom nižšej inštancie) v otázke posúdenia splnenia zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na

náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to konkrétne „príčinnej súvislosti medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušľým ziskom - tvrdenou škodou". Podrobne zopakoval svoju argumentáciu uplatnenú pred súdmi nižších inštancií, pričom za rozhodujúce považoval, že podmienkou existencie príčinnej súvislosti nie je pozitívne rozhodnutie o schválení zmluvy, ale už samotná nečinnosť správneho orgánu, v dôsledku ktorej žalobca nemohol vôbec právo poľovníctva vykonávať nielen v poľovnom revíre, na ktorý sa zmluva, ktorej schválenie bolo predmetom správneho konania vzťahovala, ale ani v žiadnom inom revíre. Z právneho záveru odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie v tejto veci vyplýva, že podmienkou existencie tejto príčinnej súvislosti je pozitívne rozhodnutie o schválení zmluvy a v prípade negatívneho rozhodnutia samotná nečinnosť správneho orgánu (neprimerané prietahy v konaní) ešte túto príčinnú súvislosť nezakladá. V tejto súvislosti poukázal na vyslovený právny názor v rozsudku najvyššieho súdu z 24. októbra 2007 sp. zn. 4 MCdo 13/2006, a uviedol, že ku škode vyvolanej nesprávnym úradným postupom došlo bez ohľadu na to, aké by bolo rozhodnutie príslušného orgánu o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva. V dôsledku nečinnosti príslušného orgánu nemohol žalobca vykonávať právo poľovníctva, či už v poľovnom revíre Dubiská alebo v inom revíre. Podľa jeho názoru sa odvolací súd pri riešení tejto otázky, ktorá bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu zásadná, odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a takéto rozhodnutie odvolacieho súdu je nesprávne a rovnakou vadou trpí aj rozhodnutie súdu prvej inštancie. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie žalobcom nebolo podané podľa dovolacích dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, eventuálne v § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Podľa jej názoru súdy nižších inštancií správne zistili skutkový stav veci a správne právne posúdili. Navrhla dovolanie odmietnuť, resp. ho zamietnuť ako nedôvodné.

10. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného zotrval na dôvodoch podaného dovolania.

11. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech boli vydané napádané rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním" a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom posudzovaná rozdielne.

15. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

16. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní).

17. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (4Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

18. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (R 83/2018).

19. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (sp. zn., 3Cdo 158/2017, 4Cdo 95/2017, 5Cdo 87/2017, 6Cdo 21/2017 a 6Cdo 129/2017).

20. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a v o Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

21. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľ nesúhlasil s právnym posúdením súdmi nižších inštancií (ne)preukázania existencie zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu z titulu nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Namietal, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky týkajúcej sa posúdenia príčinnej súvislosti medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou. Argumentoval tým, že v konaní boli preukázané zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, vrátane príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou, keďže podmienkou existencie príčinnej súvislosti nie je pozitívne rozhodnutie o schválení zmluvy, ale už samotná nečinnosť správneho orgánu, a teda pri zisťovaní príčinnej súvislosti sa odvolací súd podľa jeho názoru odklonil od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, pričom poukázal na rozsudok z 24. októbra 2007 vo veci sp. zn. 4 MCdo 13/2006. Podstatou dovolacej argumentácie bol teda nesúhlas dovolateľa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý považoval za správny záver súdu prvej inštancie týkajúci sa posúdenia nesplnenia zákonom stanovených predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a to príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody z titulu ušlého zisku.

22. V rámci dovolacieho prieskumu skúmania procesnej prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, resp. písm. c/ CSP a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nevymedzil konkrétnu právnu otázku pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe, resp. je posudzovaná rozdielne. Nastolená otázka vzťahu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody z titulu ušlého zisku je vo svojom základe otázkou skutkovou, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri riešení tejto otázky je právnym posúdením vymedzenie medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná.

23. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992).

24. Pri výklade príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je súdna prax dovolacieho súdu jednotná, a to dlhodobo. Ustálila, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká, príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, ale musí ísť o príčinu podstatnú. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 102/2011, 6 MCdo 11/2010 a 3Cdo 313/2009 vyplýva právny názor, podľa ktorého pre posudzovanie vzniku zodpovednosti za škodu má zásadný význam otázka, v čom konkrétne škoda spočíva a pri zisťovaní príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok jej základným atribútom. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná, a práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť (rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo 126/2009).

25. V danom prípade dovolateľ odvodzuje nárok na náhradu škody z titulu ušlého zisku z dôvodu neschválenia zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva v spoločnom revíri V. podľa § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 23/1962 Zb. a to rozhodnutím Okresného úradu Bánovce nad Bebravou pozemkový a lesný odbor č. j. U. zo 7. októbra 2015, ktoré bolo rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. j. U. z 10. marca 2016 potvrdené a odvolanie žalobcu (v tomto konaní) zamietnuté, s právoplatnosťou od 16. marca 2016. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/117/2016-134 zo 16. mája 2017 bola správna žaloba žalobcu zamietnutá. Z obsahu spisu je teda nesporné, že súdy nižších inštancií správne posúdili konkrétne skutkové okolnosti týkajúce sa vzťahu príčinnej súvislosti a vzniku škody. Ak predpokladom na to, aby dovolateľ mohol dosahovať zisk z výkonu práva poľovníctva bolo schválenie zmluvy o nájme jeho výkonu, potom v dôsledku jej neschválenia správnym orgánom, dovolateľ nemohol právo výkonu poľovníctva vykonávať, ani očakávať zisk s ohľadom na obvyklý/pravidelný beh vecí s prihliadnutím na výsledok správneho konania. Ušlý zisk je totiž ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej

udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na obvyklý/pravidelný beh vecí dalo očakávať, čo nebolo splnené v danom prípade. O celkom inú situáciu by išlo, ak by výkon práva poľovníctva schválením zmluvy podmienený nebol, ako aj vtedy ak by po prietáhoch v správnom konaní najprv zmluva schválená bola a až neskôr by došlo k zvráteniu takého rozhodnutia, o žiaden z takýchto prípadov tu ale nešlo.

26. Napokon v skutkovo i právne identickej veci dovolateľa, týkajúcej sa konania vedeného na Krajskom súde v Trenčíne sp. zn. 5Co/368/2017, rozhodol najvyšší súd o dovolaní uznesením z 13. mája 2022 sp. zn. 1Cdo 59/2021 tak, že dovolanie odmietol. Dovolačí súd zároveň v súvislosti s namietaným odklonom dodáva, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 13/2006 z 24. októbra 2007 sa taktiež týkalo žalobcu, ale vychádzalo z iných skutkových okolností (správny orgán nevydal rozhodnutie o neschválení zmluvy o výkone práva poľovníctva) i z iného právneho posúdenia uplatnenej náhrady škody (v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov v spojení s § 16 ods. 2 zákona č. 23/1962 Zb.), kedy právna úprava dovoľovala výkon práva len v jednom poľovnom revíre (na rozdiel od právnej úpravy zákona č. 274/2009 Z. z., ktorá takéto obmedzenie neupravuje a preto sa žalobca mohol usilovať o výkon práva poľovníctva aj v inom revíri).

27. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že napádaným rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v posúdení otázky vzťahu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, preto dovolateľ nedôvodne namietal nesprávne právne posúdenie predpokladov (či presnejšie jedného z nich) zodpovednosti za škodu.

28. Na záver dovolací súd len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolačí súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle ustanovenia § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil dovolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018).

29. K eventuálnemu uplatneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dovolací súd uvádza, že z hľadiska prípustnosti tohto dovolacieho dôvodu je relevantná právna otázka, pri riešení, ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu). K otázke možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň § 421 ods. 1 písm. c/ CSP najvyšší súd dodáva, že uplatnenie obidvoch dovolacích dôvodov súbežne sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje, lebo odvolací súd sa nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je rozhodovaná rozdielne (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 27/2017 a 6Cdo 129/2017).

30. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje (ako celok) proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.